

Új bányák a Borsodi Tröszt területén

V.

Edelény I-es akna

SAJÓSZENTPÉTERRŐL

Edelény felé haladva, a kötélpálya alatt elhelyezett hatalmas meddőkúpok árnyékában húzódik meg Edelény I. üzemünk. Bányászok már a felszabadulás előtt is folyt itt, amikor főleg az I. telepet művelték és a II. telepi feltárások folytak. Az ostrom alatt a mélyebben fekvő részek víz alá kerültek, amelyek közül a II. telepi, úgynevezett Nyugati eresze víztelenítése csak 1959-ben vette kezdetét.

AZ AKNA TEKINTÉLYES. de sajnos mélyebb szinteken fekvő szénvagyónak feltárására 1956-ban készült beruházási program. Ennek tervei szerint 68 millió Ft ráfordítással a II. telep elárastott részeinek víztelenítése és az I. telep mélyebben fekvő részeinek feltárása történt volna csupán a föld alatt, míg külszinen műhely, iroda, fürdő szerepeltek a tervben, mint legfontosabb építmények. A termelés kiszállítása a meglévő lejtaknán volt kizárólagosan tervezve, 650 tonna napi kapacitással. Miután az itteni felső, I-II. telepek leművelhető szénvagyona 15,3 millió tonna, ezzel a termelési szinttel 68 évig tartott volna a szén kitermelése. Ez rendkívül hátrányos, mivel az építményekbe fektetett érték lassan, hosszú idő alatt térült volna meg. Annak ellenére, hogy a beruházások hatására a termelés fokozatosan emelkedett (1964. március hónapban 374 tonna), a tröszt vezetősége felülvizsgálta ezt a programot. Mindenekelőtt megállapítható volt, hogy a jelenlegi lejtaknán szállítani ki ilyen

sok szén, nem előnyös, mert a szénmező szelén levő nyitópontokhoz igen költséges, távoli részekből kell a szén szállítani, tetemes többletköltséggel.

A FELÜLVIZSGÁLT és végsősoron jóváhagyott beruházási program ezért módosította a korábbi elképzeléseket. Az akna napi termelését 650 tonna tervezett szintről 1600 tonna napi mennyiségre fokozta. A meglévő lejtakna marad a maga 650 tonnájával és előreláthatólag 1985. körül merül ki. Ezzel párhuzamosan azonban az Edelény-Múcsosny-i út háromszögében, a meglévő Déli légakna szomszédságában, ami egyúttal a szénmező súlypontja is, új függőleges aknát mélyítünk le az I-II. telepekre. Akna és szállítógép méretezése biztosítani fogja, hogy a függőaknán további 950 tonna szén lehessen naponta kiszállítani. Egyidejűleg az egész üzembe való beszállás is ide helyeződik át az üzemközponttal egyetemben. Ezért az új üzemterem épül meg az aknához csatlakozó 1500 fős fürdő.

A bányában az I. és II. telepen is hosszú mozdonyszállító fűvonalrendszer épül ki az I. telepen Diesel-mozdony, a II. telepen pedig villamos mozdony szállítással. A fűvonalról megfelelő szakaszokban ágaznak le a munkahelyet megközelítő ereszkék, siklok.

A külszínre szállított szén mozdonyvontatású, szintes, kisvasúti pályán kerül a régi üzemterem, a kötélpálya feladóállomásán szomszédságában megépített üritőre. Ezen az igen ötletes, önsúlyval működő 3 csillós, félautomata körbuktatón tehát már a régi, Edelény I. lejtőkaknai

és az új, vagyis Edelény IV. függőaknai termelés együtt nyer leürítést és a kötélpályára feladást. Az új akna anyagellátása is a kisvasúton történik a fenti fejtől, de ugyanez a vasút fogja kiszállítani a lejtőkaknában dolgozókat is abból a célból, hogy munkák után a fürdőben tisztálkodhassanak.

Az új akna termelésével együtt, az edelényi bányauzem napi kapacitása el fogja érni a napi 2500 tonnát.

A NAGYOBB ÜTEMŰ építési 1965 elején veszi kezdetét. Ez évben még tart a kivitelezési munkák készítésének ideje. Ennek során készülnek el az akna és tartozékainak tervei, többek között a szállítógép, aknatorony, szállítógépház, aknaház, trafóállomás, vízellátás tervei. A vízvezeték építését feltehetően már az év végén megkezdjük Múcsosny felől. Az akna mélyítése 1965. tavaszán veszi kezdetét. Míg az akna mélyül, amelynek teljes hossza 156 méter lesz, az alatt készül el a Bányagépgyárban a szállítógép és aknatorony. Ezek előreláthatólag 1966 első felében nyernek beépítést.

A fürdő-iroda és egyéb külszíni épületek megvalósítása 1966. évben vesz nagyobb ütemet. A hosszabb időt igénylő építési tervek ugyanis csak ezt teszik lehetővé.

A függőleges aknán való szállítás megindulását követően, természetesen megkezdődik a szén kiszállítása is. Kezdeti időszakban még csak kis mennyiségben, az elővadások és feltárások által termelt mértékben. Terveinkben jelenleg még csak az I. telepen foglalkozunk frontfejtés alkalmazásával. A II. telep rideg fűvonalon ugyanis nem tették lehetővé az idáig frontfejtés alkalmazását. Más üzemben azonban előrehaladott kísérletek folynak II. telepi frontfejtés bevezetésére. Amennyiben ezen eredmények megnyugtatóak lesznek, úgy az edelényi II. telepen is áttérünk a frontfejtés alkalmazására.

Fejlesztési terveink még szerények. Pillanatnyilag főleg csak a vastámok alkalmazására merünk alapozni. Nincs elzárva azonban az útja, hogy megfelelő fejtógép lehetősége esetén, főleg a II. telepen, ahol kovásvas begyázás nem zavarja a települést, nagyobb teljesítményű biztosító gépeket állítsunk be.

AZ EDELÉNY I. AKNAI termelés a tröszt egyik leggazdagabb üzeme lesz. Az itteni szénminőségéből eredő eladási ár és az önköltség között ugyanis 82 Ft tonnánkénti nyereség van, ami az akna teljes termelésének elérésekor évi 40 millió forint nyereséget biztosít a népgazdaságnak.

Kerényi Béla

KÖVETKEZIK: Szuhakálló II. akna.

Műszaki fejlesztési ankét

A borsodi bányák fejlesztése a napirenden

KÖZEL 80 MŰSZAKI dolgozó szorongott 14-én a Borsodi Szénbányászati Tröszt miskolci klubhelyiségében. Egyetemi tanárok, a tröszt és az üzemek vezető emberei. Miskolcon műszaki hetet rendeztek és ezen belül a Bányászati és Kohászati Egyesület is szervezett egy ankétot, a borsodi bányászati fejlesztési feladatainak megvitatása céljából.

Az elnökölő **Monos János** elvtárs legelőször **Bocsányi János** elvtársat, a műszaki egyetemi docentot kérte fel a frontfejtés gépezésének terén elért eredmények ismertetésére. Az előadásból a jelenlévők megtudták, hogy világszerte is nagy erőfeszítések folynak a fronthomlok 170-180 m-re való kiszélesítésére, támentes homlok kialakítása, a jövésztés, felrakás teljes gépezésének és önjáró vándorbiztosítás kialakítása érdekében. Angliában a Trepaner nevű fejtógépet. Németországban a szengvalukat, a szocialista országokban a maróhengeres fejtő-aknát gépeket igyekeznek tökéletesíteni.

A hozzászólók ismertették az elméleti és szovjetunióbéli kísérleti bányauzemeket, ahol az egyes munkafolyamatok

már annyira gépezítve vannak, hogy a fejtés, rakodás, biztosítás távvezérléssel történik. Egy ilyen frontmező 100 méteres hosszban, napi 6 méter előrehaladás mellett, 557 tonna szén termelt.

TARJÁN KÁLMÁN elvtárs, a Nehézipari Minisztérium osztályvezetője a szénbányászati jövőjét ismertette. Habár a jövőben sokkal nagyobb gondot fordítanak a kőolajra és földgázra, mégis 16 év alatt a széntermelésnek is több mint 40 százalékkal kell emelkednie, de úgy, hogy a magas költségűvel termelő bányákat koncentrálják, vagy visszafejtik. A fejtes technológia megváltozásában igen nagy szerep jut a fémtámoknak, hidraulikus önjáró, biztosító szerkezeteknek. Egy ilyen úgynevezett Dobson-kerekekkel biztosított frontfejtést filmen is bemutatott. Ezen már csak szerelőket lehetett látni, akik az önjáró biztosító szerkezeteket vezényelték és a páncélkabonák a szénfalhoz való állítását szabályozták. Csákány, fűrész, lapát, fa teljesen hiányzik.

AZ ELENJÁRO BANYÁK nagyfokú gépezésével szemben, borsodi bányáinknak sokkal nagyobb gondjainak

Ezt a tröszt-igazgató, tröszt-főmérnök, az Oszvidéki Szénbányászati Tröszt, valamint a Borsodi Szénbányászati Tröszt mérnökei élesen kifejtették. Nincsen megoldva a bányákban a tömegtermelés elszállítása, kicsi a töltő állomások, aknák kapacitása, lassú a frontok előrehaladása, nagyon elhúzódik a támok áthelyezése, nehezek az acéltámok, kevés a nyugodt települési bányamező, rosszak a fedű viszonyok, helyenként vízűs homok van a fedűben, nincsen a hullámos talphoz alkalmazkodó kapartípus, nincs megfelelő robbantóke, amely a robbantás után a szén felrakná és sok más kezdeti nehézséget kellene még legyőzni. Mindazonáltal — mondja **Menyhárt László** főmérnök elvtárs — a közszilárdági vizsgálatok folynak, amelyek alapján a biztosítás gépezésének eldönthető lesz és a gépezéshez külön mérnököt fognak beosztani akik nem írni és adminisztrálni fognak.

BEFEJEZÉSKÉPPEN **Tuskán József** elvtárs, üzemi főmérnök ismertette a berentes bányában végzett megfigyelések alapján a Diesel és felsővezeték villamos mozdonyral való földalatti szállítási költségeit. E szerint a villamos mozdonyvontatás fajlagos költsége körülbelül 1 forinttal olcsóbb tonnakilométerenként, amiben nagy szerepe van annak a többlet levegő szükségletnek, amely a Diesel-mozdony kipufogó gázainak felhígításához szükséges. A hozzászólók szerint a Diesel-mozdonyok szerkezeti hibái is vannak, amelyek a karbantartást és üzemeltetést megdrágítják.

Reményi Viktor

Nyugdíjasok klubja épül Ormosbányán

Ormosbányán 160 tagja van már a nyugdíjasok szakszervezeti alapszervezetének. Titkárrá Birinyi Istvánt választották, aki táradhatatlan nyugdíjas munkatársai ügyeinek intézésében. Emellett sok egyébre is jut ideje. A legszorgalmasabb segítőtársai az ügyek intézésében Mihalik Béla és Tóth Bertalan.

Mindaddig nem volt még helyisége sem az alapszervezetnek. Az üzem sietett segítségükre. Rendelkezésre bocsátották a régi kuglitzot, amelynek épületében helyezik el az irodát. Itt jutott hely a nyugdíjasok klubjának berendezésére is. Az üzem minden tekintetben igen nagy támogatást nyújt. Az átalakítási munkálatokhoz bontásból származó építőanyagot adott, ugyanakkor ideirányított egy közműves szakembert is. A munkálatokat a hónap végére szeretnék befejezni. Ennek egyik akadály, hogy a nyugdíjas társak közül alig-alig ségednek. Pedig mintegy 40-50 olyan idős bányász van, aki hasznosan járulhatna ahhoz, hogy a nyugdíjasok klubja a hónap végére meg is nyissa kapuit.

— ami arra figyelmeztet —, hogy a munkaköri köteleesség sokat vitatott kérdés tárgyalgásban bírálják, hogy a színvonalasabb újítások száma és a gazdasági eredmény növekedjen.

A késő délutáni órákba elnyúló ankéton felszóllalt többek között **Visóczki György**, az ormosi üzem igazgatója; aki az újítással kapcsolatos problémák közül megemlíti: te; egyes műszaki vezetők idegenkednek az újításoktól, azokat szükséges rossznak, az újításokat pedig „gyűjtögetőknek” tekintik. Nagyobb megbecsülést fogadják az újításokat, akik javaslataikkal a jobb termelés kivánják elősegíteni. **Tuskán József** főmérnök elvtárs hozzászólásában kérte: tisztáznunk kellene, hol a határ a munkaköri köteleesség és az újítás között. **Kriesfalvi Jenő** elvtárs, a miskolci üzem főmérnöke helyeselte, hogy üzemként hozzanak létre komplex műszaki újító brigádot, amely a rajzokat elkészíti és segítséget ad a kivitelezéshez, mert sokszor az újító csak az ötletet adja, de a kivitelezéshez nem ért.

A szuhavölgyi üzem főmérnöke, **Sztermen Gusztáv** elvtárs többek között nagyobb önállóságot, bizalmat kért az egyszemélyi bírálok számára. **Latorcai János** elvtárs, tröszt főmérnök helyettes, a felszólalások alapján indokoltan látja, hogy

• fröszlőn belül szervezzenek

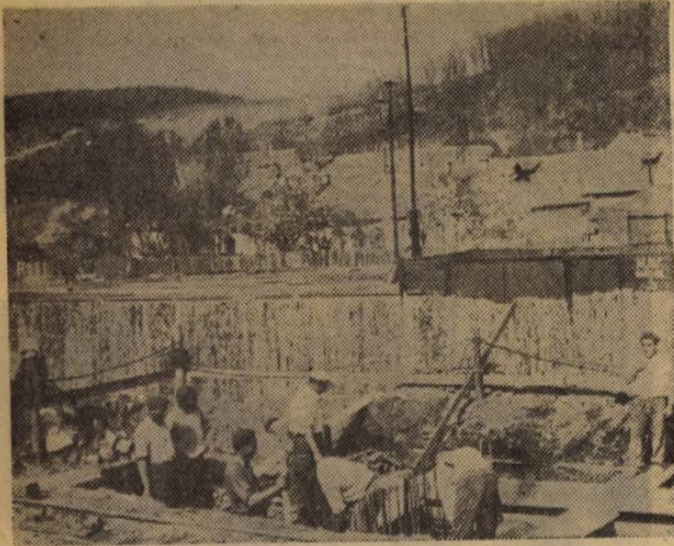
• elsősorban tapasztalatcsereket,

• azután sor kerülhet országosan belüli tanulmányutakra is. Indítványozta, hogy az üzemek járuljanak hozzá, az 1965-ben rendezendő újítási kiállítás szervezéséhez.

• **Monos János** igazgató elvtárs válaszadás után, abban a reményben zárta az ankétot, hogy a tanácskozás minden bizonylat érettni fogja hatását az üzemekben, és sokkal aktívabb újítási munkát eredményez.

Koltai Kató

Épül a bunker

Ormosbányán egy új 20 vagonos bunkert határidő előtt adják át az építők. A képen: a vasszerelő brigád egy csoportja.

Humanizmus vagy liberalizmus

— Ideje, — sőt talán már korábban kellett volna — tisztázni; mi a humanizmus, és mit jelent a liberalizmus. Ugyanis gyakran tapasztaljuk Ormosbányán, hogy a termelés irányításával, ellenőrzésével megbízott műszakiak összetévesztik ezt a két fogalmat. Emberségességnek vélik az engedékenységet, nem követelik meg elég következetesen a technológiai fejelemet, elnézőek a szabályok ellen vétőkkel — mondta a minap egy értekezleten az üzemi pártbizottság titkára, **Buku Imre** elvtárs.

Nos nézzük meg, hogy az értelmező szótár mit mond. „Humanizmus = emberiség híve, emberszeretet. Liberalizmus = szervezeti, közösségi életben helytelen, káros engedékenység, elnéző magatartás, fel-felgás. Liberális = túlságosan engedékeny, elnéző, a rendelkezéseket, szabályokat a kelleltnél rugalmasabban értelmező.”

Világos tehát, hogy az, aki igazán az emberségesség hívének érzi magát, nem nézheti el a hibákat, a szabálytalan munkavégzést, a rendelkezések semmibevevését. A technológiai és biztonsági előírások az ember védelmének jegyében születtek. A dol-

gozók életét, testi épségét hivatottak oltalmazni. Nem szabad szemet hunyni a szabálytalanságok felett, még akkor sem, ha egyik-másik dolgozó „macerálásnak” minősíti, ha figyelmeztetik rá, vagy felelőségre vonják érte. Lehet, hogy az „jó fiú”, népszerű ember, aki elnézi „a kelleltnél rugalmasabban értelmezni” a szabályok, előírások áthágását. De hogy nem megfelelő arra a posztra, nem parancsnoka a munkahelynek és a tekintélye is igen ingatag, az biztos. Káros az engedékenység, a szemellenzés ellenőrzés.

Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint ez a néhány példa: április 22-én éjszaka a III. aknai front bal szárnya 4 méter hosszúságban beszakadt. Oka: **Hegedűs József** lömester, aki annak ellenére, hogy az említett frontszakasz hiányosan volt biztosítva, 9 lyukat egyszerre elrobbantott. Emiatt 70 tonna szénnel kevesebbet termelt a front. Érdekes, hogy sem a frontmester, sem a frontagnak nem szólt a lömesternek, pedig minden bizonylat tudták, látták ők is a hiányos biztosítást.

Ormosbánya IV. aknán **Bernát Gyula** szállító nem figyelmeztette

egyetlen felvigyázó, vagy aknász sem, hogy szabálytalanul dolgozik, amikor minden ok és engedély nélkül 2 csille helyett, 4 csillal szállított az akna szállítópályára. Még szerencse, hogy az üzem műszaki csoportjának vezetője, **Nemes Árpád** arra járt és leállította Bernát „ügyködését”.

Felmerül a kérdés, miért kezlik középkádereink ilyen liberálisan a szabálytalankodásokat?

Az Ormosbányai Bányauzem igazgatója, **Visóczki György** elvtárs véleménye szerint, szóbeli figyelmeztetésben nincs hiány, de ennek nem sok eredménye van. Az írásbeli jelentést meg nem szívesen alkalmazzák aknászaink, mert ezzel nemcsak a hibát elkövető dolgozót büntetik, hanem saját magukat is. Nagyon megmondolja, hogy jegyzőkönyvvezetés, mert utána néhány órát a kihallgatás vesz el munkaidéjéből, ha a dolgozó nem nyugszik bele a fejelemi határozatba, akkor a vállalati egyeztető bizottsághoz fordul (fél nap), ha annak a döntése sem tetszik, megy a területhez, summamódum, két-három műszakba kerül egy fejelemi letárgyalása az aknászknak is.

Aztán a középkáderek

közül — tisztelet a kivételnek — sokan nem tekintik szívügyüknek a bányászati munkát. Nem követelik meg a technológiai fejelemet és sokszor átvesszik a szabálytalan munkát. Ez azt mutatja, nem szeretik a szakmát úgy, ahogy kellene. A fiatal bányászok nevelésével sem törődnek, pedig nekik, akik a munkahelyek parancsnokai, szakmailag és politikailag is kellene foglalkozni a dolgozókkal, nemcsak a termelés. Ha bemegy a munkahelyre az aknász, nézze meg, hogyan megy a termelés, megfelelő-e a biztosítás, rendez-e a csapat „portája”, de az sem árt, ha megkérdezi a dolgozókat: „hogyan van a családja?” Nincs szoros emberi kapcsolat kialakulva a fizikai és műszaki dolgozók között. Ezért falrahányt borsó a szóbeli figyelmeztetés, kicsi a tekintély, ami még csökken, ha nagyhangon, durván támad a fejelemzetlen munkát végző dolgozókra, vagy ha még a fejt is elfordítja, amikor hibát észlel.

Valami megoldást kellene keresni, hogy ezek a tünetek megszűnjének. Legyenek emberségesekek, de szigorúan és következetesen követeljük meg a fejelemet, mert az emberek érdeke ezt kívánja.

Koltai Kató

— Koltainé —